

22.5.2014

Työsuojelun tahtotila ja toimijat valtiolla

Tämän selosteen tavoitteena on kirkastaa sekä työsuojelun tahtotilaa valtiohallinnossa valtion työelämäneuvottelukunnan näkökulmasta että eri toimijoiden roolia tähän tahtotilaan pääsemiseksi.

Asiaa valmistellaan edelleen eri VTNK:n toimijoiden toimesta, jonka jälkeen paperi on käsitelty ensimmäisen kerran Valtion työelämäneuvottelukunnan kokouksessa 5.3.2014. Toinen käsittely oli 26.5.2014 pidettävässä kokouksessa.

Tavoite:

Osaava, verkostoitunut työsuojeluhenkilöstö, joka toimii aktiivisesti työpaikoilla turvallisen ja terveellisen työn ja työolosuhteiden puolesta.

Eri toimijoita ja niiden rooleja:

Virasto (Työnantaja)

Virasto edistää työn turvallisuutta ja terveellisyyttä oma-aloitteisesti sekä huolehtii, että työolot ovat kunnossa, eikä työstä aiheudu vaaraa tai haittaa henkilöstölle. Työhyvinvoinnilla tavoitellaan paitsi epäkohtien minimoimista myös työn voimavaratekijöiden hyödyntämistä. Oikeudenmukainen johtaminen, kehittymismahdollisuudet työssä, palautteen antaminen, esimiestuki ja työntekijän arvostus ovat esimerkkejä keinoista edistää voimavaralähtöistä työhyvinvointia.

Virasto toimii aloitteellisena työsuojelun yhteistoiminnan järjestämiseksi. Työsuojelun yhteistoimintaelin toimii työnantajan asiantuntija-apuna työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyvissä asioissa kuten riskien arvioinnin toteuttamisessa. Sen lisäksi työpaikalla voi toimia muita sisäisiä työhyvinvointiin vaikuttavia verkostoja, joiden yhteistyön mahdollistaminen ja aktivointi on työnantajan tahto.

Virastoa kannustetaan virastojen väliseen hyvien käytäntöjen toisilta oppimiseen ja levittämiseen. Tässä tehtävässä myös ministeriöillä on oma erityisroolinsa oman hallinnonalansa työsuojeluasioiden ohjaamisessa sekä hallinnonalatason työsuojelutoimijoiden ja Kaiku-kehittäjien yhteistyön tiivistämisessä.

Työsuojelupäällikkö

Työsuojelupäällikön tehtävänä on avustaa työnantajaa ja esimiehiä tehtävissä, jotka liittyvät työsuojelun asiantuntemuksen hankintaan sekä yhteistyöhön työntekijöiden ja työsuojeluviranomaisten kanssa. Tehtävänä on myös käynnistää, ylläpitää ja kehittää työnantajan ja työntekijöiden välistä työsuojelun yhteistoimintaa.

Työsuojelupäällikön on lisäksi huolehdittava työsuojeluorganisaation eri jäsenten ilmoittamisesta Työturvallisuuskeskuksen ylläpitämään valtion työsuojeluhenkilöstön rekisteriin.

Työsuojelupäällikkö osallistuu myös viraston yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvien asioiden käsitteilyyn siten kuin virastokohtaisessa sopimuksessa on sovittu.

22.5.2014

Työsuojeluvaltuutettu

Työsuojeluvaltuutettu edustaa työpaikkansa työntekijöitä työsuojeluun ja työhyvinvointiin liittyvissä asioissa. Hän vie eteenpäin työntekijöiden aloitteita, tutustuu työympäristön ja työyhteisöjen tiloihin, kehittää työoloja, osallistuu riskienarviointiin ja edustaa heitä yhteistoiminnassa, työterveyshuollon yhteistyössä sekä työsuojelutarkastuksissa.

Virkamies/Työntekijä

Jokaisella yksilöllä on vastuu turvallisten ja terveellisten työtapojen noudattamisesta. Hänen tulee noudattaa työnantajan ohjeita ja määräyksiä, käyttää työpaikalla käytössä olevia henkilönsuojaimia ja apuvälineitä, ja huolehtia, että oma työskentely tai käyttäytyminen ei aiheuta haittaa itselle tai toisille. Työhön liittyvien epäkohtien korjaamisessa keskustelu oman esimiehen kanssa on ensimmäinen askel. Virkamiehellä/työntekijällä on oikeus saada tekemäänsä työsuojeluun liittyvään kysymykseen työnantajalta vastaus.

Valtion työelämäneuvottelukunta

Valtion työelämäneuvottelukunta toimii yhteistyöfoorumina valtion työsuojeluasioissa. Neuvottelukunta tekee toimeksiantoja, ohjaa toimijoita sekä linjaa suosituksia työsuojelun ja työhyvinvoinnin edistämiseksi.

- o strategiset ja sisällölliset painotukset sekä toimintatavat
 - painopiste kaikkia valtion työyhteisöjä koskevissa teemoissa kuten psykososiaalisissa tekijöissä ja sisäilmassa
- o joidenkin teemojen esille nostaminen, osallistuminen valtion henkilöstölle suunnattujen koulutusten sisällön työstämiseen esim. mukana työryhmässä
- o perustaso, kehittäjät, edelläkävijät; kehittämisspolkuja
- o Työelämän kehittämisrahoituksen painopistealueiden linjaaminen
- o hyvien käytäntöjen esiin nostaminen
- o tahtotilan viestiminen ministeriöille ja virastoille
- *Valtiotason* verkostojen aktivoiminen ja osin yhdessä työhyvinvoinnin kehittäjäverkoston kanssa toimiminen, esim. erilaisia koulutuksia/tilaisuuksia voisi järjestää molemmille ryhmille yhdessä vähitellen enemmän.

VM

Valtiovarainministeriö vastaa virastojen ohjauksesta. Näitä ovat

- o virka- ja työehtosopimukset:
 - työsuojelun yhteistoimintasopimus
 - henkilöstön edustajien asemasta ja oikeuksista sopiminen (VES 2 liite)
 - ajankäyttö, palkkiot, työvälineet, yms.
 - koskee johtoa, esimiehiä, luottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja
- o ohjeet ja määräykset, myös valmisteilla olevat asiat VTNK:aan.
- o työnantajien neuvonta työsuojeluasioissa

22.5.2014

- Lainsäädäntöön vaikuttaminen kuuluu myös ministeriölle (STM:n yhteydessä toimivat Työsuojelu-neuvottelukunta ja Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta), sekä Etelä-Suomen Avin työsuojelulautakunnan jäsenyys.
- TTK/TTL:n työsuojelukoulutukseen vaikuttaminen yhteistyössä VK:n kanssa
- Uusi-Kaiku -lehden päätoimittajuus

Valtiokonttori

- valtion työsuojeluhenkilöstön rekisterin omistajuus
- hankerahoitus työpaikkojen työsuojelun kehittämiseen
- tilastojen ja tutkimusten tuottaminen (esim. riskipyramidi, Kaikki hyvin työssä?) virastojen käyttöön
- valtion työsuojeluhenkilöstön verkostoitumisen tukeminen
 - o *Valtiotason* verkostojen aktivoiminen yhteistyössä VTNK:n kanssa ja erilaisten koulutus-ten ja tilaisuuksien järjestäminen sekä työsuojelijoille ja Kaiku-kehittäjille
 - o *työpaikkatason* työsuojelu- ja muiden henkilöstön hyvinvoinnin eteen työtä tekevien (Kaiku-kehittäjät, henkilöstökoordinaattorit, henkilöstöhallinto) toimijoiden yhteistyön edistäminen
- TTK/TTL:n työsuojelukoulutukseen vaikuttaminen yhteistyössä VM:n kanssa
- keskustelukanava ts-toimijoille: millä välineellä toteutetaan?
- uusien mallien pilotoinnit ja levittäminen
- valtion työsuojelun verkkokurssin ylläpito ja päivittäminen
- työsuojelun nettisivujen kehittäminen (hyvät käytännöt valtiolla)
- Uusi Kaiku -lehden toimittaminen

Järjestöt

- omien jäsenten/ työsuojelutoimijoiden koulutus, neuvonta ja tiedonvälitys työsuojeluasioissa
- lainsäädäntöön vaikuttaminen keskusjärjestöjen kautta
- TES/VES neuvottelut ja sopimuskauden työryhmät
- kehittämistyö ja koulutus työpaikoilla

Ministeriöiden työsuojeluverkosto

- keskushallinnon uudistusta tukeva työelämän kehittämishanke, ministeriöiden työsuojeluverkosto
 - o min. työsuojeluvaltuutettujen ja -päälliköiden 3 – 4 koulutus- ja verkostotapaamista v. 2014 aikana
 - ts-verkostotoiminnan mallintamista valtioneuvostossa, mistä kerrotaan valtion yhteisessä verkostoitumispäivässä
 - hyvien käytäntöjen levittäminen

22.5.2014

Työturvallisuuskeskus

- valtion työsuojeluhenkilöstön rekisterin ylläpito
- VM yhteistyö erillisasioissa (päihde, työkaari etc.)
- edullista ja laadukasta materiaalia ja koulutusta työpaikoille
- Sykettä työhön –sivuston markkinointi

Työterveyslaitos

- asiantuntija- ja koulutusorganisaatio, voimme itse käyttää heidän asiantuntemustaan tilaisuuksissamme
- linkitys TTL:n nettisivuille